

ת"פ 12494/05/20 - מדינת ישראל - פמ"ד נגד אבידן גאלי -

בית המשפט המחוזי בבאר שבע
ת"פ 12494-05-20 מדינת ישראל נ' גאלי

לפני כבוד השופט יובל ליבדרו

המאשימה: מדינת ישראל - פמ"ד
ע"י ב"כ עו"ד יריב צרי

נגד
הנאשם: אבידן גאלי - בעצמו
ע"י ב"כ עו"ד פנינת ינאי

מר דין

מבוא

1. הנאשם הורשע על-פי הודאתו, במסגרת הסדר טיעון, בכתב אישום מתוקן (להלן: "כתב האישום") המייחס לו ביצוע עבירה של חבלה בכוונה מחמירה, עבירה לפי סעיף 329(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977.

כתב האישום

2. מעובדות כתב האישום עולה כי בין הנאשם לבין ג' א' (להלן: "המתלונן") קיימת היכרות קודמת לאירוע אשר יתואר להלן, על רקע העובדה שהם התגוררו באותו מושב בדרום הארץ (להלן: "המושב").

במועד הרלוונטי לכתב האישום, השכיר הנאשם יחידת דיור במשק במושב לשוכר (להלן: "השוכר").

בתאריך 18.03.2020 שוחח המתלונן עם השוכר וביקש ממנו כי יימנע לנסוע בשבת במושב בטרקטורונים ובעקבות האמור עזב השוכר את המושב.

בתאריך 19.03.2020 בסמוך לשעה 18:30 הגיעו לביתו של המתלונן האחים שרון ועודד פריניאן. במהלך המפגש שוחח עודד פריניאן עם הנאשם והנחה אותו לבוא לביתו של המתלונן.

כעבור מספר דקות, הגיע הנאשם כשהוא נוהג ברכבו (להלן: "הרכב") וצפר מחוץ לביתו של המתלונן. המתלונן יצא מהבית וסימן לנאשם שיכנס אל ביתו והנאשם נותר לשבת ברכב.

המתלונן התקרב לעבר דלת הנהג של הרכב על מנת לשוחח עם הנאשם.

מיד ובסמוך לכך, יצא הנאשם מרכבו כשהוא מצויד בחפץ חד בידו ואיים על המתלונן פגיעה שלא כדין בגופו באומרו: "למה אתה מדבר עם השוכר שלי, אני ארצח אותך", או מילים דומות לכך וזאת בכוונה להקניטו

ולהפחידו.

או אז, אחז הנאשם במתלונן בחולצתו. המתלונן בתגובה ניסה להדוף עם ידיו את הנאשם ממנו אולם הנאשם החל לדקור את המתלונן באמצעות החפץ החד שאחז בידו בצווארו. המתלונן ניסה לברוח מהנאשם, אולם הנאשם המשיך ורדף אחרי המתלונן כשהחפץ החד בידו עד אשר המתלונן נפל על הקרקע בסמוך למקום. הנאשם לא חדל ממעשיו והמשיך לדקור את המתלונן בראשו, בידיו וברגליו תוך כדי שהמתלונן בועט עם רגליו כשהוא מנסה להתגונן מפני הנאשם, והכל בכוונה להטיל במתלונן נכות או מום או לגרום לו חבלה חמורה ותוך שהנאשם מאיים על המתלונן בפגיעה בו ובגופו שלא כדין באומרו: "יא בן זונה, אני ארצח אותך, אני אחסל אותך" או מילים דומות לכך.

ה' א', בתו של המתלונן, אשר הבחינה בנעשה ממצלמות ביתו של המתלונן, יצאה החוצה בריצה, ויחד עם אמא והאחים אשר הרחיקו את הנאשם מהמתלונן.

הנאשם ניסה להתקרב שוב לעבר המתלונן כשהוא ממשיך ואוחז את החפץ החד בידו, אולם האחים הרחיקו את הנאשם ומיד לאחר מכן הנאשם עזב את המקום כשהמתלונן נותר מוטל על הקרקע שותת דם. המתלונן פונה אל בית החולים "אסותא" ואושפז עד ליום 19.03.2020.

כתוצאה ממעשיו של הנאשם, נגרמו למתלונן פצע דקירה בראש כ-4 ס"מ בעומק של 1 ס"מ, פצע דקירה באורך של 4 ס"מ בצוואר בצדו השמאלי, פצע דקירה באספקט אחורי משמאל של הצוואר פתח של כ-1.2 ס"מ עם עומק של כ-1.5 ס"מ, פצע באורך של כ-4 ס"מ מעל עצם השכם, פצע בירך שמאל באורך של כ-2 ס"מ, פצע באורך של כ-4 ס"מ של שוק ימין ופצע מעל אצבע שלישית של יד שמאל. המתלונן נזקק לטיפול רפואי שכלל סגירת הפצעים בסיכות.

יצוין, כי הצדדים הגיעו להסדר טיעון בשלב מאד מאוחר של ההליך, לקראת סיום שלב הסיכומים. כן יצוין, כי במהלך הצגת ההסדר הצדדים הציגו גם הסכמה עובדתית ולפיה: **"הנאשם הרגיש שלוחצים אותו לאורך כל האירוע למכור את ביתו"**.

3. במסגרת הסדר הטיעון הצדדים לא הגיעו להסכמה עונשית וכל צד טען לעונש באופן חופשי.

תסקירי שירות המבחן

4. בעניינו של הנאשם התקבלו שני תסקירים של שירות המבחן.

מתסקיר שירות המבחן מיום 13.08.2023 עלה כי זה בן 50, נשוי, סב לשני נכדים, אב לארבעה ילדים, סיים 12 שנות לימוד ולימודי תעודת מקצוע בתחום החשמלאות, שירת שירות צבאי מלא ואף שנה וחצי בשירות קבע, עובד כיום כקבלן חשמל ומיזוג ומתגורר עם משפחתו במושב אחר בדרום. נמסר, מפי הנאשם, שהמשק במושב אינו מאויש מאז ביצוע העבירה, ובשל החשש מהשתלטות של גורמים זרים על השטח, זה נתרם לעמותות שונות לצרכי עריכת אירועים.

מהתסקיר עולה שהנאשם שולב בקבוצת "עצורי בית", התמיד בהגעה לקבוצה ושיתף פעולה. במסגרת המפגשים בקבוצה הנאשם התייחס בפתיחות לנסיבות מעצרו כאשר לצד עמדתו כי היה קרוב לדינמיקת היחסים עם המתלונן הוא הצליח להכיר באחריותו ובבחירותיו הבעייתיות בהתנהלותו מול המתלונן והביע הכרה באשר לתוצאות האפשריות החמורות של התנהגותו. הרושם של שירות המבחן היה שהנאשם מכיר בהדרגה במוקדי הסיכון עבורו.

במפגש העדכני עם שירות המבחן הנאשם התייחס אל הרקע שקדם לביצוע העבירה, ולדינמיקת היחסים עם המתלונן. במסגרת זו מסר כי לפני כשבע שנים הוא רכש משק חקלאי במושב והשקיע סכום כסף גבוה לצורך שיפוץ הנכס והתאמתו לצרכיו ולצרכי משפחתו. עוד מסר, כי עם מעבר משפחתו למושב המתלונן פעל כנגדו וכנגד בני משפחתו בדרכים שונות במטרה לגרום לו לוותר, למענו (של המתלונן), על חלקים משמעותיים במשק. הנאשם תיאר מסכת נידוי ופגיעה בו, בילדיו ובאשתו לרבות איומים ומעורבות של גורמים שוליים לשם הרתעתם. כן נוסף כי בתקופה שקדמה לביצוע העבירה הוא והמתלונן ניהלו משא ומתן בעניין המשק באמצעות האחים פריניאן.

באשר לעבירה עצמה, מסר הנאשם כי בעקבות איומי המתלונן כלפי השוכר לעזוב את יחידת הדיור ששכר השוכר מהנאשם, הוא חש תסכול וכעס והגיע לביתו של המתלונן לאחר תיאום שנעשה על ידי עודד פריניאן. הנאשם מסר כי הוא חשש להיכנס לביתו של המתלונן ולכן צפר מרכבו, שבהמשך המתלונן יצא מביתו התקרב לרכבו ודרש ממנו להיכנס לביתו. הנאשם הוסיף כי לאחר שיצא מרכבו המתלונן אחז בו תוך שהוא חונק אותו ומשך אותו לכיוון הכניסה לביתו. בתגובה לכך, שלף הנאשם, כך לדבריו, מברג שהיה בכיסו ודקר את המתלונן כמתואר בכתב האישום כשתיאר תחושות פחד ואיום על חייו.

הנאשם מסר לשירות המבחן כי בשל קשיים רגשיים ותחושת חרדה שהקשתה על תפקודו הוא פנה לטיפול רגשי באופן פרטי. משיחה שערך שירות המבחן עם המטפל הפרטי אליו פנה הנאשם, עלה כי זה השתלב בטיפול במהלך חודש מרץ 2023, התמיד בהגעה סדירה למפגשים ושיתף פעולה באופן מלא אך מצוי בשלבי ההתחלתיים וטרם גיבש תובנות מלאות באשר לגורמים האישיים העומדים ברקע למעורבותו השולית ויחסיו על המתלונן. עם זאת, הרושם שהתקבל הוא שהנאשם מגלה רצון להעמיק הבנתו באשר למצבו ולקבל כלים להתמודדות במצבי דחק וקושי עתידיים.

הנאשם מסר לשירות המבחן שמדובר באירוע שהוא חריג לאורחותיו ושהוא חש תחושות של בושה נוכח התנהלותו השולית והפציעות שגרם למתלונן. כן מסר שהוא נמנע מלהסתייע באחרים, לא צפה שההסלמה תשפיע על יכולתו לווסת את עצמו וכי הוא נמנע מלפנות לגורמי אכיפת החוק בשל החשש שפנייה שכזו תביא להסלמה בסכסוך.

שירות המבחן התרשם כי הנאשם התנהל באירוע מושא כתב האישום מתוך תחושת איום על חייו לאחר שהתמודד עם מתח ולחץ נפשי משך תקופה ממושכת במהלכה חש אחריות על הפגיעה והאיום שספגו בני משפחתו ומכריו וברקע זה התקשה לווסת תחושותיו ולשקול מעשיו והתוצאות הנלוות להם בעת ביצוע העבירה.

שירות המבחן הוסיף כי ביחסיו עם המתלונן הנאשם חווה תחושות לחץ וקושי ונמנע מלשתף ולהיעזר בגורמים שונים בסביבתו ובכלל זה בגורמי אכיפת החוק כשהערכה היא שהחלטה זו משקפת את קשייו להתמודד במצבי דחק, נוקשות בתפיסתו העצמית והגברית וחשיפה להתנהלות עוברת חוק בסביבת מגוריו.

להערכת שירות המבחן, אף שהנאשם התנהל על-פי נורמות עברייניות באירוע, הרי שהתנהלותו הכללית אינה מאופיינת בדפוסים אלימים מושרשים, כי הוא מתנהל בדרך יציבה ונורמטיבית בפן התעסוקתי והמשפחתי לאורך חייו וכי פנייתו לטיפול פרטי והנכונות שלו מבטאים רצון להעמיק בדפוסיו ואת הצורך בקבלת כלים להתמודדות במצבי דחק.

על רקע מכלול הנתונים, שירות המבחן העריך קיומה של רמת סיכון נמוכה למעורבות אלימה בעתיד.

נוכח התרשמות שירות המבחן מחריגות האירוע לחייו של הנאשם, קבלת האחריות על ידי שיתוף הפעולה בקשר עם שירות המבחן ובטיפול הפרטני אליו פנה ביוזמתו, טיפול שהשירות העריך שיש בכוחו כדי להפחית מהסיכון להישנות עבירות, המליץ שירות המבחן לבכר את שיקולי השיקום ולהימנע מענישה מחמירה שתערע את מצבו. לפיכך, המליץ שירות המבחן על הטלת עונש מאסר בדרך של עבודות שירות לצד צו מבחן למשך שנה.

לאחר קבלת התסקיר האמור, התבקש שירות המבחן להגיש תסקיר משלים במסגרתו נדרש הוא להתייחס לפער שבין עובדות כתב האישום שבו הודה הנאשם לבין התיאור העובדתי שמסר הנאשם לשירות המבחן ביחס לעבירה שעבר. כן התבקש שירות המבחן להרחיב ביחס לטיפול הפרטני שעובר הנאשם בשירות המבחן ולטיפול המוצע במסגרת צו המבחן. כל זאת תוך שהודגש כי אין בהחלטה זו כדי ללמד על עמדת בית המשפט לעניין העונש או לעניין אימוץ המלצות עתידיות של שירות המבחן.

בתסקיר המשלים מיום 19.12.2023 צוין כי הנאשם המשיך בטיפול הפרטני שבו החל. מהמידע שהתקבל אצל השירות עלה שהנאשם מגיע באופן סדיר למפגשי הטיפול הפרטני ומשתף עמו פעולה. עם זאת, השירות העריך כי טיפול זה אינו תורם באופן מספק להפחתת הסיכון משזה אינו עוסק בגורמי הסיכון של הנאשם.

שירות המבחן שב ובחן עם הנאשם את התייחסותו לעבירה. להתרשמות השירות, הנאשם רואה עצמו קרבן של נסיבות האירוע, מתקשה להרחיב הבנתו לגבי התנהלותו השולית, לוקח אחריות חלקית על מעשיו, מודה בעבירת החבלה אך תופס עצמו כמי שהגן על עצמו.

שירות המבחן הוסיף שבמהלך תקופת הדחיה התחדדה אצלו ההבנה שלנאשם קשרים שוליים, כי גם כיום הוא ממשיך בהתנהלות שמעמידה אותו במצבי סיכון תוך שהוא מונע משיקולים כלכליים מבלי לבחון לעומק השלכות מעשיו ותוך שהוא מציג פסדה של הצלחה והישגיות גם במחיר של התנהלות שולית.

על רקע כל האמור, סבר שירות המבחן כי יש צורך לשלב הנאשם בקבוצה טיפולית שבכוחה לתרום להפחתת הסיכון.

שירות המבחן שב והדגיש שלהערכתו הנאשם נעדר דפוסים אלימים מושרשים ושהוא משמר שגרת משפחה

ועבודה תקינה. הערכה זו, לצד העובדה שלא נפתחו לנאשם תיקים חדשים, העדר עבר פלילי, הערכת הסיכון הנמוכה והמוטיבציה לשיקום שהוא מגלה, הובילו את השירות לשוב ולהמליץ להימנע מענישה של מאסר מאחורי סורג ובריח ולאפשר את המשך השיקום.

בהתאם לכך, הומלץ להטיל על הנאשם עונש מאסר לריצוי בעבודות שירות לצד צו מבחן למשך שנה ומחצה.

תסקיר נפגע עבירה

5. בעניינו של המתלונן הוגש תסקיר נפגע עבירה.

מהתסקיר עולה כי המתלונן בן 49, נשוי, סב לנכדה, אב לחמישה ילדים, מנכ"ל חברה בתחום של תשתיות צנרת, מתגורר במושב ולדבריו עתיד בחודשים הקרובים (נכון למועד עריכת התסקיר-27.7.23) לעבור להתגורר במרכז הארץ.

המתלונן מסר שבשבועות הראשונים שלאחר הפגיעה הוא סבל מכאבים עזים בכל גופו עם יכולת מצומצמת לתפקד כהרגלו, מה שהצריך סיוע של אשתו גם בביצוע פעולות בסיסיות; על הבחירה להימנע ממפגשים עם בני משפחה וחברים ואת תחושת המאוימות שחש בחודשים הראשונים לאחר הפגיעה מהנאשם או מי מטעמו, כאשר בעקבות זאת רכש שירותי אבטחה פרטית ואישית. כן הוסיף, כי בשל קשיים רגשיים ו"פלאשבקים" שחווה, הוא מתעתד לעבור לגור עם בני משפחתו, שחלקם נכחו באירוע, במרכז הארץ.

אחד ממוקדי הנזק אליהם יש התייחסות בתסקיר קשור לדברי המתלונן לפיהם בכוונתו לעזוב עם משפחתו את המושב. המתלונן תיאר נזק משמעותי ומרכזי בעניין מאחר והמושב שבו גדל מהווה חלק מהיסטוריה חיונית ומהזהות האישית והמשפחתית שלו.

בהקשר זה ציין כי הוא רכש מספר משקים ומגרשים במושב כדי שבניו ובנותיו יבנו ויקימו שם את ביתם וכולם יתגוררו בסמיכות האחד לשני.

המתלונן שיתף כי מאז אירוע הפגיעה הוא חווה קשיים במישור היחסים הבין אישיים, בעיקר מול אשתו; במישור התעסוקתי (עובד שעות בודדות מדי יום בחברה) ובמישור הנפשי. המתלונן פנה לטיפול פסיכיאטרי ולטיפול רגשי, בין היתר על רקע חוויות מתח, דריכות וחרדה שאותן הוא נושא. מחוות דעת פסיכיאטרית (משנת 2021) שהוצגה לעיון עורכת התסקיר עלה כי זה חווה כאבים בלתי פוסקים באזורי הדקירה, הפרעות שינה, תחושות של פחד לצאת מהבית, קושי להיות עם אנשים, מתח וחוסר סבלנות. נמסר שהמתלונן עודנו נוטל טיפול תרופתי.

עם זאת יצוין, כי מהמסמכים עלה שהנאשם פנה לטיפול רגשי מסוים עוד קודם לתקיפה שחווה.

עורכת התסקיר התרשמה שעד לאירוע הפגיעה ניהל המתלונן שגרת חיים מלאה ומספקת, היה פעיל, אופטימי

ואיש של עשייה. ההתרשמות היא כי אירוע הפגיעה הוביל לטלטלה קשה בחייו וסדק את כוחותיו ומשאביו האישיים. גורם ההפתעה ותחושת סכנת המוות שחש עוררו אצלו חרדה ממנה הוא מנסה להימנע בעוד שהיא רודפת אותו ומשתלטת על חייו. נמסר שהמתלונן מנסה להשקיע מאמצים ולגייס כוחותיו בכדי להתמודד עם התסמינים שחווה ולנסות לשוב למסלול החיים שסיפק לו עשייה, שליטה וביטחון, אך נראה כי צפוי לו תהליך החלמה ממושך ומורכב.

לנוכח תמונת הנזק, עורכת התסקיר המליצה להטיל על הנאשם פיצוי כספי משמעותי כאקט להכרה משפטית וחברתית במתלונן.

6. **ב"כ הנאשם** העידה לעונש מספר חברים ומכרים של הנאשם.

גב' רונית דינור מסרה כי היא (בדומה לבעלה שנפטר) נכה ונעזרת בכיסא גלגלים, כי ההיכרות שלה ושל ובעלה עם הנאשם נמשכת על תקופה של 20 שנה, כי הנאשם תחילה ביצע בביתם עבודות ובהמשך הפך לבן בית, הפך למשענת שלהם ולכתובת שלהם לכל תקלה ובעיה, כי הוא תמיד נענה מיד ובכל שעה ואת הכל הוא עשה בהתנדבות ונתן לה ולבעלה תחושה שהם לא לבד.

לשאלת ב"כ המאשימה מסרה גב' דינור כי היא אינה מעורה בפרטי האירוע מושא כתב האישום אך מבחינתה הנאשם הוא צדיק אם או בלי מה שהוא עשה.

מר צביקה קונסי מסר שהוא איש משטרה בגמלאות, כי הוא מכיר את הנאשם כ-20 שנה וחבר שלו למעלה מעשר שנים, כי הוא מכיר את עולם הפשע מקרוב, כי לנאשם אין דפוסי התנהגות עברייניים והוא בטוח שביצע את מעשיו במצב של דחק, כי הנאשם פועל מתחושת נתינה אישית ולא מכסף וכן שהנאשם סייע לו לא פעם ללא תמורה. מר קונסי הוסיף כי מהיכרותו את עולם הפשע הוא משוכנע שהנאשם פעל מתוך הגנה עצמית.

הרב ירמיהו כליפה מסר שהוא מכיר את הנאשם ומשפחתו כ-15 שנה, כי הנאשם רכשמשק במושב משום שרצה שילדיו יהיו עובדי אדמה, כי הנאשם פעל לפעילויות רוחניות במושב והתחזק יחד עם משפחתו, כי הנאשם הוא איש צדקה ותורם, כי לקח חלק גדול בתרומות למשפחות רווחה ומשפחות מרובות ילדים, והיה מגיע בשמחה לטפל בכל תקלה ללא קבלת תמורה, כי הוא עצמו היה ב"שוק" כששמע על האירוע מושא כתב האישום שאינו תואם לאישיות הנאשם, כי הנאשם תמיד היה נעים הליכות, מסביר פנים ומכניס אורחים.

הרב כליפה הוסיף, כי לאחר האירוע מושא כתב האישום הוא שוחח לא פעם עם הנאשם על שאירע, וזה בכל פעם הביע חרטה על כך שהוא הגיע למצב שבו הוא הרים יד וכי הוא לא הבין איך זה קרה לו.

מר ציון שמואל מסר כי הוא מכיר את הנאשם 32 שנים מאז ששירת אתו בשירות סדיר בחיל האוויר, כי חלומה של הנאשם היה להגיע לבית קרקע ולחיות את חייו, כי מדובר באדם שונה מהמתואר באירוע וכי זו אינה הדרך בה הוא מתנהל, כי הנאשם קיבל תעודות הצטיינות בשירותו הסדיר וכי לאחר האירוע הוא נבל ונקלע לקשיים.

מר צביקה טירנגל מסר שהוא בדרגת סגן אלוף במיל" בתפקיד מג"ד ומנהל בכיר לשעבר בבנק, כי הוא חבר של הנאשם מאז שזה ביצע בביתו עבודות חשמל לפני 27 שנים, כי הוא ליווה את הנאשם לאורך כל ההליך המשפטי ונכח בכל הדיונים, כי הוא מכיר את הנאשם כאדם רגוע, שקט, איש חברה שנעים לשבת בחברתו ולצאת איתו, כי הנאשם הוא איש משפחה ושמפחתו היא במקום הראשון בסדר העדיפויות שלו, כי הנאשם חשש לרכוש את הבית במושב כדי שלא יקלע לקשיים כלכליים אך הוא תמך בו כדי להגשים את חלומו ולבסוף הנאשם אכן רכש הבית ופיתח אותו לתפארת, כי האירוע מושא כתב האישום לא מאפיין את הנאשם, כי החל מיום 07.10.2023 הנאשם התנדב בקבוצות מסוימות כדי ללכת ול"פנק" חיילים, כי הוא תרם מכספו ואת רכבו, קנה מכספו בשרים ועשה "על האש" לחיילים בשטחי הכינוס.

בנוסף לעדי האופי, ב"כ הנאשם צירפה קלסר מוצגים לעניין העונש. בקלסר זה אוגדו בין היתר תעודות על סיום לימודי תיכון, הכשרה מקצועית ותעודת מקצוע (חשמל); תעודות הצטיינות, הערכה וסיום קורסים שונים בשירות הצבאי (חיל האוויר); תעודות על הכשרות מקצועיות שונות שאותן עבר הנאשם; מכתבי הערכה והמלצה רבים מתקופות שונות, לרבות על תרומות שונות, ולרבות במלחמה האחרונה; מסמכי בנק וביטוח לאומי.

טיעוני הצדדים

7. **המאשימה** טענה כי מתחם העונש ההולם נע בין 3 ל-6 שנות מאסר ועתרה לעונש של 3 שנות מאסר, מאסר על תנאי ופיצוי המתלונן. המאשימה הפנתה בטיעוניה לערכים המוגנים שנפגעו ולנסיבות החמורות של ביצוע העבירה לרבות אופי התקיפה, השימוש בחפץ חד, אופי האיומים שהפנה הנאשם כלפי המתלונן במהלך התקיפה, למשכו של האירוע, לכך שהנאשם המשיך במעשיו גם לאחר שהמתלונן נפל ואף המשיך ורדף אחריו לאחר שהמתלונן ניסה לברוח, לכך שהנאשם חדל ממעשיו רק לאחר התערבות בתו של המתלונן ולא מיוזמתו ולאופי הפציעה של המתלונן. המאשימה טענה כי אין בטענת הנאשם לפיה הוא חש מאוים בכדי להקטין ממידת אשמתו.

המאשימה הפנתה לתסקיר נפגע העבירה ולנזקים שנגרמו למתלונן כתוצאה מהתקיפה, לרבות במישור הנפשי, כמפורט בתסקיר. יצוין, כי המאשימה אישרה שהמתלונן חזר לגור במושב לפני 3 שנים.

המאשימה הפנתה לכך שהנאשם ניהל את ההליך כמעט עד תומו וכי ההסדר הושג רק לאחר הגשת הסיכומים. המאשימה הפנתה לתסקירי שירות המבחן שהוגשו בעניינו של הנאשם ולכך שדווקא התסקיר המשלים הוא פחות חיובי מהתסקיר הראשון שהוגש, באשר בתסקיר המשלים צוין שהנאשם מצוי בקשרים עם גורמים שוליים, שהנאשם לא לוקח אחריות מלאה על מעשיו ושהטיפול הפרטי שבו הוא משולב אינו תורם להפחתת הסיכון הנובע מהנאשם.

בשים לב לאמור, המאשימה טענה שאין לתת בעניינו משקל לשיקולי השיקום ועתרה שלא לאמץ את ההמלצה העונשית של שירות המבחן.

המאשימה הבהירה כי עתרה למקם את עונשו של הנאשם בתחתית מתחם העונש לו טענה הן לנוכח כך שהנאשם נעדר עבר פלילי ולקח האחריות על מעשיו, והן לנוכח הדברים שנאמרו אודותיו על-ידי עדי האופי מטעמו.

המאשימה צרפה פסיקה לתמיכה בטיעוניה ואף הפנתה לראיות שהוגשו במהלך ניהול ההוכחות - תעודות רפואיות וסרטון של האירוע.

8. **ב"כ הנאשם** טענה כי הרף העליון של מתחם העונש ההולם צריך לעמוד על כשנת מאסר בפועל, ועתרה לחרוג מטעמי שיקום ממתחם העונש ההולם ולהשית על הנאשם עונש של מאסר לריצוי בעבודות שירות, מאסר על תנאי, קנס בסך 10,000 ₪ ופיצוי למתלונן בסך של 40,000 ש"ח.

ב"כ הנאשם הפנתה בטיעוניה לנסיבות חייו האישיות של הנאשם, לכך שגדל במשפחה נורמטיבית ניהל אורח חיים תקין, שירת שירות צבאי בחיל האוויר ואף בשנת קבע, ליציבות התעסוקתית ולאחריות שגילה כלפי משפחתו ולעזרה לזולת שאפיינה את אורחות חייו כפי שגם השתקף בדברי העדים לאופי שהעידו מטעמו.

ב"כ הנאשם טענה, תוך שהפנתה לעדויות שנשמעו בהליך ההוכחות, שמדובר במעידה חד פעמית של הנאשם שהייתה על רקע אירועי התנכלות של המתלונן כלפי הנאשם ומשפחתו, לרבות פניה של המתלונן לשוכר שהשכיר מהנאשם יחידת דיור שבעקבות אותה פניה עזב השוכר את יחידת הדיור על אתר. בעניין זה הוסיפה התייחסויות כאלו ואחרות באשר להתנהלותו הכוחנית של המתלונן, ואף טענה כי תסקיר נפגע העבירה שהוגש בעניינו לא היה מבוסס דיו.

ב"כ הנאשם הפנתה לחרטה שהביע הנאשם, לנזק שנגרם לו ולמשפחתו שנאלצו לעזוב את הבית שבנו במושב, לתקופה בה הוא היה עצור או תחת תנאים מגבילים, גם בתקופת הקורונה ולכך שהוא כמעט ולא עבד בשלוש השנים האחרונות.

ב"כ הנאשם הפנתה לטיפול הפרטני בו השתלב הנאשם ולתסקירי שירות מבחן לרבות להתמדה של הנאשם בהליך הטיפולי ולכך שלנאשם אין דפוסי התנהגות עברייניים. בנוסף הפנתה לכך שגם בתסקיר המשלים ההמלצה העונשית-שיקומית של שירות המבחן נותרה על כנה.

ב"כ הנאשם הוסיפה כי לבית המשפט היכולת לבחון ההליך לא רק על בסיס הנתונים והמסמכים המוצגים לו אלא גם על בסיס ניסיון החיים והיכולת לבחון העניין "בשורות ובין השורות, בעדויות ובניואנסים שלהם...". בהמשך לכך, הפנתה להתנהלות המאשימה אשר מטעמיה בחרה שלא להכניס עדים מסוימים לכתב האישום המקורי ולבסוף כינתה אותם "אחרים" בכתב האישום המתוקן, חרף היותם עדים מרכזיים בתיק.

ב"כ הנאשם צרפה מסמכים לתמיכה בטיעוניה.

9. **הנאשם** מסר שהוא סבא לשני נכדים, כי אחד מבניו הוא שוטר והשני משרת בחיל האוויר, כי הוא נקלע למצב כלכלי קשה בשלוש שנים האחרונות לאחר ששהה שנתיים ב"מעצר בית".

הנאשם הוסיף שהוא עבר תקופה קשה וכי הוא מצטער מעומק ליבו על מעשיו.

הנאשם פנה במעמד הדיון במישרין למתלונן והביע בפניו צער על מעשיו תוך שהוסיף שהוא לא היה צריך להגיע למצב שכזה. בסוף דבריו הנאשם ביקש להתחשב בו.

דין והכרעה

10. מתחם העונש ההולם בענייננו נע בין 30 ל-60 חודשי מאסר. בקביעת המתחם התחשבתי בערכים המוגנים שנפגעו, במידת הפגיעה בהם, בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה ובענישה הנוהגת, כפי שאפרט להלן.

11. הנאשם פגע בערכים המוגנים של שמירה על חייו, בריאותו, שלמות גופו וכבודו של אדם.

בית המשפט העליון התייחס לא אחת לחומרה היתרה של תופעת האלימות הפושה ופוגעת בכל חלקה טובה בחברה בישראל ולצורך בהטלת עונשים מרתיעים על הנוקטים באלימות לצורך פתרון סכסוכים. ראו למשל ע"פ 7096/20 **אבוחדיר נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 11.2.2021), פסקה 9:

"לא אחת עמד בית משפט זה על החומרה היתרה שבעבירות אלימות בכלל, ובעבירה של חבלה בכוונה מחמירה בפרט, לאור הפגיעה הקשה בזכותו של אדם לשלמות גופו, בכבודו העצמי, ובתחושת הביטחון האישי שלו [...] לא זו בלבד, אלא יש ליתן ביטוי לחומרה שיש לראות בהתנהגות אלימה אשר באה כניסיון לפתירת סכסוכים. בהתאם, ראוי להטיל ענישה ממשית ומוחשית, המרתיעה את הציבור מפני נקיטת אמצעים בדרכים אלימות על פני ההליכה בדרך הנועם והשלום [...]"

על התגובה העונשית הנדרשת לשם התמודדות עם "תת-תרבות הסכין" ראו למשל ע"פ 259/97 **סובחי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 28.4.1998):

"נוהגם של מיקצת אנשים ליישב חילוקי-דעות ביניהם במוטות ברזל, בקרשים ובסכינים, נוהג מגונה הוא. ראוי הוא לתגובה קשה של בתי-המשפט. תת-תרבות הסכין, כפי שאמרנו לא אחת, דינה כי תיעקר, והעושים יענשו בכל חומרת הדין."

12. מידת הפגיעה בערכים המוגנים בענייננו היא ממשית ולא קלה. הנאשם, באמצעות חפץ חד, דקר המתלונן בצווארו תוך שהוא מאיים עליו. בהמשך, רדף אחריו והמשיך לדקור אותו בראשו, בידיו וברגליו תוך שהוא שב ומאיים עליו, וזאת גם לאחר שהמתלונן נפל על הקרקע. הנאשם לא חדל ממעשיו עד שמשפחת המתלונן הרחיקה אותו מהמתלונן. בגין מעשיו נגרמו למתלונן פצעי דקירה במקומות שונים, לרבות בראש ובצוואר.

13. באשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה נתתי משקל לשימוש שעשה הנאשם בחפץ חד לצורך פתרון סכסוך; לנזק הפיזי והנפשי שנגרם למתלונן כאמור בתסקיר נפגע העבירה; לנזק הקטלני שעלול היה להיגרם כתוצאה ממעשי הנאשם; לכך שהנאשם המשיך במעשיו גם לאחר שהמתלונן ניסה לברוח ונפל על הקרקע; ולכך שהנאשם ניסה להתקרב פעם נוספת אל המתלונן כשהחפץ החד בידו, לאחר שכבר הורחק על-ידי משפחתו של המתלונן מהמתלונן, עד שלבסוף הורחק על-ידם והוא עזב את המקום.

לצד האמור נתתי משקל לכך שבמישור הפיזי תוצאות מעשיו של הנאשם אינן מן החמורות בגזרה זו של עבירות, והכל מבלי להקל ראש בפגיעה שנגרמה למתלונן.

כעולה מעובדות 4, 14 וסייפת 15 לכתב האישום המתלונן קיבל טיפול בבית החולים שכלל סגירת הפצעים בסיכות והוא שוחרר באותו יום מבית החולים.

בנוסף, מתסקיר נפגע עבירה עלה שאחד ממוקדי הנזק שיותר הטרידו את המתלונן קשור בחשש של זה לעזוב עם משפחתו את המושב, בניגוד לשאיפתו שהוא ומשפחתו יתגוררו יחד כולם במושב. ואולם, מדברי ב"כ המאשימה בדיון הטיעונים לעונש עלה שאמנם המתלונן עזב המושב לתקופה מסוימת אך חזר לגור בו כבר לפני 3 שנים. מאידך, מהטיעונים עלה שהנאשם עצמו לא שב להתגורר במושב.

עוד ראוי לציין, כי עיון מדוקדק בעובדות כתב האישום מלמד על כך שאין אמירה מפורשת לפיה מדובר בתקיפה מתוכננת של הנאשם. בכתב האישום לא מצוין, כפי שהדבר נעשה לא פעם במקרים דומים, כי הנאשם יצא מביתו כדי לתקוף את המתלונן ולשם כך הצטייד מבעוד מועד בחפץ חד. בכתב האישום צוין שעודד פריניאן הנחה את הנאשם לבוא לביתו של המתלונן (עובדה 5 לכתב האישום); כי זה הגיע לביתו של המתלונן, המתין בחוץ וצפר ברכבו (עובדה 6 לכתב האישום); כי המתלונן יצא וסימן לנאשם להיכנס אל ביתו (עובדה 7 לכתב האישום); כי הנאשם נותר לשבת ברכבו והמתלונן הוא שהתקרב אל עבר דלת הנהג ברכבו של הנאשם וזאת על מנת לשוחח עם הנאשם (עובדה 8 לכתב האישום).

רק בשלב זה יצא הנאשם מרכבו והחל לתקוף המתלונן (עובדה 9 לכתב האישום).

ניתן בהחלט לסבור שהנאשם פעל כפי שפעל כמפורט לעיל מתוך תכנון מוקדם, היינו הצטייד עוד בביתו בחפץ חד וגרם למתלונן לגשת אליו ואז תקף אותו. ואולם תסריט זה לא מעוגן בעובדות כתב האישום. קיימת אפשרות נוספת, שאף לה היתכנות, שהנאשם כלל לא תכנן לתקוף המתלונן, ורעיון זה עלה במוחו אך כשהמתלונן התקרב אליו בעודו יושב ברכבו, ולכן השתמש בחפץ חד שמצא ברכבו. כמובן שגם תסריט זה לא מעוגן בכתב האישום. ואולם הספק בעניין זה צריך להיזקק לזכותו של הנאשם, היינו שהתקיפה לא הייתה מתוכננת מבעוד מועד. הא ותו לא.

14. באשר לסיבה שהביאה את הנאשם לבצע את העבירה, עתרה ב"כ הנאשם לתת משקל לרקע שקדם למעשיו של הנאשם. ב"כ הנאשם הפנתה לעדויות שנשמעו בהליך ההוכחות מהן עלה כי הנאשם אדם נורמטיבי שרכש משק במושב בו מתגורר המתלונן ונקלע למסכת סדרתית של התעללות בריונית כלפיו וכלפי משפחתו מצד המתלונן שעשה במושב כבשלו וזאת מהסיבה שחמד את משקו-ביתו של הנאשם.

טענה זו של ב"כ הנאשם מתייחסת לנסיבות ביצוע עבירה אשר לא קיבלו ביטוי מפורש בעובדות כתב האישום שבו הודה הנאשם במסגרת הסדר הטיעון.

על פניו, אין מקום להידרש לטיעון שכזה לנוכח סעיף 40(ד) לחוק העונשין.

הודאת הנאשם בעובדות כתב האישום המתוקן לאחר דין ודברים עם המאשימה משקפת את הסכמת ב"כ הצדדים ואת הסכמת הנאשם עצמו לעובדות ולנסיבות האמורות בו.

בפסיקה נקבע לא אחת כי אין לבית המשפט אלא את עובדותיו של כתב האישום שבו הודה הנאשם, וכי אין להיזקק בגזר הדין לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה שלא מצאו את ביטויי בכתב האישום בו הודה הנאשם. ראו לעניין זה, מיני רבים, ע"פ 3667/13 ח'טיב נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 14.10.2014), פסקה 22; ע"פ 3060/15 אבו רגייג נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 21.7.2015), פסקה 15.

חרף האמור, סבורני כי בענייננו ישנו צוהר מסוים שדרכו ניתן להביט אל עבר הרקע לביצוע העבירה, היינו לסיבה שהביאה את הנאשם לבצע את העבירות.

בעת הצגת ההסדר הצדדים הציגו גם הסכמה עובדתית ולפיה "**הנאשם הרגיש שלוחצים אותו לאורך כל האירוע למכור את ביתו**" (עמ' 195 ש' 9-8 לפרוט' מיום 15.02.2023).

כפי שצוין, הצדדים גיבשו את ההסדר בשלב מאד מאוחר של ההליך, לאחר שבית המשפט כבר נחשף לכלל ראיות הצדדים ואף לסיכומי טיעוניהם. עיתוי חריג זה הוא שמאפשר לבית המשפט לקבוע כי הסכמה זו היא לא בגדר קפריזה של הצדדים, כי תחושת הנאשם "שלחצו אותו לאורך כל האירוע למכור את ביתו" היא לא בגדר תחושה בעלמא בלתי מבוססת, כי אם תחושה שלה הייתה אחיזה בחומר הראיות שהוצג, גם בראיות ועדי המאשימה, וכי תחושה זו היא הסיבה שהביאה את הנאשם לתקוף את המתלונן.

אף בתסקירי שירות המבחן שהוגשו נזכר רקע זה לביצוע עבירה. ראו למשל הפסקה השלישית שבמעמ' השני לתסקיר מיום 13.08.2023. למותר לציין, כי עת פירטה קצינת המבחן בתסקיר את נסיבות העבירה והמניעים שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה, פעלה היא בהתאם לתפקידה כאמור בתקנה 9 לתקנות המבחן (שירותי המבחן), התשי"ט - 1959 הקובעת כי: "**הופנה אדם לשירות ונקבע קצין מבחן שיטפל בענינו, יעמוד הקצין בקשר עם האדם... ויאסוף פרטים בדבר אישיותו של האדם... וכן נסיבות העבירה בה הוא נאשם והמניעים שהביאוהו לכך...**".

כן ראו "**התסקיר וקצין המבחן למבוגרים**", א' ברק, מבחר כתבים א', 653, תש"ס.

בתסקיר הנ"ל פירטה קצינת המבחן בהרחבה את הרקע לביצוע העבירה כפי שמסרו הנאשם, ובין היתר ניתנה התייחסות לעזיבת שוכר יחידת הדיור של הנאשם בעקבות השיח של המתלונן איתו. (שם, עמ' 2 פסקה אחרונה). אף לשיח זה שבין המתלונן לבין השוכר יש ביטוי בעובדות כתב האישום שגובש במסגרת ההסדר, כאשר הצדדים אף הסכימו כי בעקבות אותו שיח עזב השוכר את המושב (עובדה 3 לכתב האישום), וכן שהנאשם קשר בין שיח זה לתקיפת המתלונן (עובדה 9 לכתב האישום).

הווה אומר, בענייננו לא קיימת סתירה בין הרקע לביצוע עבירה כפי שזה נמסר לקצינת המבחן לבין ההסכמות העובדתיות אליהן הגיעו הצדדים.

כזכור, הצדדים הסכימו כי "**הנאשם הרגיש שלוחצים אותו לאורך כל האירוע למכור את ביתו**". התיבה "**לאורך כל האירוע**" מתיישבת גם עם כך שתחושתו של הנאשם שהוא נלחץ על-ידי אחרים למכור את ביתו לא הייתה תחושה רגעית ונקודתית באירוע התקיפה עצמו כי אם תחושה שנמשכה על פני זמן ממושך, שהגיעה לשיאו בסמוך לאחר השיחה של המתלונן עם השוכר של הנאשם.

על כך שמדובר בתחושת לחץ נמשכת ניתן ללמוד מהניסוח המוסכם של הצדדים, קרי שהנאשם "לאורך כל האירוע" חש כך, שאחרת הצדדים היו מסכימים שהנאשם חש שלוחצים אותו "באירוע". יוער, כי גם ניסוח זה של ההסכמה מתכתב עם הראיות שהוצגו על-ידי שני הצדדים במהלך המשפט.

כאמור, תחושת הנאשם הייתה שלוחצים אותו למכור את **ביתו**. אין צורך להכביר במילים על אודות התחושה שחש אדם אשר אחרים לוחצים אותו למכור את ביתו. זאת, אף בהתעלם מזהות ה"אחרים" שלחצו את הנאשם בעניינו, כפי שנרמז על-ידי ב"כ הנאשם.

ביתו של אדם הוא "מבצרו", מקום מפלטו, מנוחתו, נחמתו ומרכז חייו. לא בכדי מצא המחוקק ליתן הגנה מיוחדת לאדם אשר מפעיל כח כדי להדוף מי שמתפרץ או נכנס לביתו (סעיף 1'34 לחוק העונשין - הגנת בית מגורים).

נוכח מהותו של הלחץ שחש הנאשם ומשכו, סבורני שלא ניתן לומר שמדובר בתחושה שהיא זניחה ומינורית. יוער, כי הצדדים לא פירשו ולא פירטו במסגרת ההסכמות שלהם עד כמה הרגשתו של הנאשם שלוחצים אותו הייתה משמעותית וממשית. נדמה כי הספק בעניין זה צריך להיזקק לזכותו של הנאשם.

בשים לב לכלל האמור, מוכן אני להניח כי הסיבה שהביאה את הנאשם לתקוף את המתלונן היא אותה תחושת לחץ שחש הנאשם לאורך כל האירוע למכור את ביתו.

ברי שאין בתחושה זו של הנאשם כדי להצדיק ולו בדוחק את תקיפתו של המתלונן על-ידי הנאשם, ואף אין בה כדי לסייג מאחריותו או לקרב אותו לכך, ואולם כמצוות המחוקק שומה עלינו לבחון היטב מהן "הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה" (סעיף 40ט[א][5] לחוק העונשין).

כפי שצוין מעלה, עובדות כתב האישום שניסחו הצדדים לא כללו את מלוא התיאור שמסרה ב"כ הנאשם באשר לרקע התקיפה, ומסיבה זו לא ניתן להתייחס למשל ל"**מצוקתו הנפשית של הנאשם עקב התעללות בו על ידי נפגע העבירה**" (סעיף 40ט[א][8] לחוק העונשין).

על-פניו, למסקנה דומה נכון היה להגיע גם ביחס לנסיבה הקשורה ב"**יכולתו של הנאשם להימנע מהמעשה ומידת השליטה שלו על מעשהו, לרבות עקב התגרות של נפגע עבירה**" (סעיף 40ט[א][7] לחוק העונשין), ואולם לטעמי ביחס לנסיבה מקלה זו ראוי להגיע למסקנה שונה, היינו **שיש** מקום להתחשב בה לצורך קביעת המתחם. ודוק, אין הכרח שתהיה התגרות של נפגע העבירה כדי לדון במידת השליטה של הנאשם במעשיו, ובעניינו אינני קובע כל קביעה בעניין.

ישאל השואל כיצד ניתן להתבסס על נסיבה מקלה זו משזו לא צוינה במפורש בעובדות כתב האישום המתוקן? ועל כך אשיב כי להסכמת הצדדים על אודות כך ש"הנאשם הרגיש שלוחצים אותו לאורך כל האירוע" זיקה, למצער מסוימת, למידת השליטה של הנאשם במעשיו.

העובדה שהשוכר של הנאשם עזב המושב בעקבות השיח עם המתלונן אך יום קודם לאירוע;

העובדה שהנאשם הונחה, על-ידי עודד פריניאן, לבוא לביתו של המתלונן דווקא;

העובדה שהנאשם נותר לשבת ברכבו כשהגיע לביתו של המתלונן;

העובדה שהמתלונן הוא זה שהגיע אל עבר הנאשם שישב ברכבו;

העובדה שהנאשם חש בלחץ לאורך כל האירוע, ובמשמע גם סמוך לאירוע התקיפה עצמו ותוך כדי אירוע התקיפה;

והעובדה שהנאשם פרץ כאחוז אמוק באלימות כלפי המתלונן שאך בא לשוחח עימו, ולא הפסיק מעשיו גם כאשר ניסו להרחיקו, מלמדות כולן יחד על התערערות מה שלטיט הנאשם במעשיו.

מעבר לנדרש אצין, כי אפשרות זו מתכתבת גם עם אופיו ומזגו הנוח של הנאשם עליהם ניתן היה ללמוד מעדי האופי השונים שהעידו לזכותו ומתסקיר שירות המבחן אך גם מכך שזוהי לו הסתבכותו הראשונה והיחידה בחייו במעשה אלימות או בפלילים אחרים.

15. עוד אוסיף, **כי שני הצדדים הפנו בטיעוניהם לעונש לראיות שנאספו בשלב בירור האשמה**, וכפי שכבר ציינתי, בית המשפט נחשף למלוא הראיות וטענות הצדדים בתיק, ולמסקנה זו בדבר מידת שליטה מופחתת במעשים בעת האירוע מצידו של הנאשם אחיזה באלה.

בנסיבות ענייננו, מניעת האפשרות מהנאשם להתבסס על שהוצג במהלך המשפט בהקשר זה, הקשר שגם קיבל כאמור ביטוי בהסכמה הדיונית של הצדדים על אודות כך שהנאשם חש שלוחצים אותו במהלך כל האירוע, עלולה לגרום עיוות דין מסוים, ואת זאת יש למנוע אף אם הנאשם היה אמור להסדיר את כל העובדות והנסיבות הקשורות בביצוע העבירה במסגרת כתב האישום שבו הודה (סעיף 40[ד] בשילוב עם סעיף 40[ב][2] סיפא לחוק העונשין).

ודוק, יש לחזור ולהזכיר כי ככלל יש להסתמך אך על נסיבות הקשורות בביצוע העבירה אשר הוזכרו בכתב האישום שעל-פיו הורשע הנאשם, והאפשרות לצאת מכלל זה צריכה להישמר למקרים חריגים המנויים בסעיף 40[ב][2] לחוק העונשין.

בעניין זה ראו למשל ע"פ 5316/13 **מסאלחה נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 09.12.2013), פסקה 8:

"יודגש, כי לאחר כניסתו לתוקף של תיקון 113, ניתן להסתמך על נסיבות הקשורות בביצוע העבירה שלא הוזכרו בכתב האישום, או שלא הוכחו, רק בהתאם למתווה שבסעיף 40 לחוק העונשין [...]"

כן ראו עפ"ג (מחוזי-חי') 20857-03-14 **חיון נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 29.5.2014).

על פניו, שימוש בחריג של מניעת עיוות דין המנוי בסעיף 40[ב][2] לחוק העונשין אפשרי יותר במקרה שבו בית המשפט

כבר שמע עדים ונחשף לראיות (להבדיל ממקרה שבו הנאשם הודה בכתב אישום, במסגרת הסדר או שלא במסגרת הסדר, בשלב מקדמי של המשפט).

זאת, משום שבית המשפט כבר נחשף לתמונה עובדתית מלאה או כמעט מלאה ויכול לצקת תוכן, אליו כאמור נחשף באופן בלתי אמצעי, אל התיבה של "למנוע עיוות דין" הנ"ל, היינו לדעת האם הושמטה עובדה או נסיבה שהוצגה בפניו ואשר התעלמות ממנה בגזר הדין משום שזו לא הוזכרה בכתב האישום עלולה לגרום לעיוות דין, בין אם לחומרה מבחינתו של הנאשם ובין אם לקולה מבחינתו, כשנדמה שהיכולת לעשות שימוש בחרג זה לקולה היא אפשרית יותר לנוכח נטלי ההוכחה השונים שקבע המחוקק [סעיף 40]ג[לחוק העונשין].

16. באשר לענישה הנוהגת, הרי שבע"פ 205/19 **לברוב נ' מדינת ישראל** (פורסם בנוב, 7.6.202), פסקה 9 עמד בית המשפט העליון על חומרתה של עבירה זו במסגרת עבירות האלימות:

"חומרתה הרבה של עבירת החבלה בכוונה מחמירה בה הורשע המערער, ופגיעתה הקשה בערכים המוגנים של הגנה על שלום הציבור וביטחונו, הביאו את המחוקק לקבוע בגינה עונש מאסר ממושך, שני בחומרתו רק לעבירת הרצח".

מנעד הענישה בעבירות אלימות בכלל, ובעבירה שבה הורשע הנאשם בפרט, הוא רחב כאשר זו תלויה בנסיבות ה"עושה" לרבות גילו, עברו הפלילי ובשאלה האם הוא שולב בהליך שיקומי ומידת הצלחתו של הליך זה, אך בעיקר תלויה היא בנסיבות ה"מעשה" לרבות באופי האלימות, משכה, תוצאותיה, מספר הקורבנות, שאלת השימוש בנשק קר או חם, הסיבה בעטיה הופעלה האלימות וכיוצ"ב נסיבות המשפיעות על חומרת האירוע.

בע"פ 9184/06 **מדינת ישראל נ' כהן** (פורסם בנוב, 19.9.2007) דחה בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם על הכרעת הדין וקיבל את ערעור המאשימה על קולת העונש שנגזר על נאשם שהורשע בעבירות של חבלה בכוונה מחמירה והחזקת סכין והעמידו על 5 שנות מאסר חלף 4 שנות מאסר שגזר עליו בית המשפט המחוזי, כאשר בנוסף הופעל במצטבר עונש של 6 חודשי מאסר על תנאי (מתוך 8 חודשים) שהיה תלוי ועומד כנגדו. במקרה זה דקר הנאשם שתי מתלוננות באמצעות סכין במהלך בילוי במועדון. כתוצאה ממעשיו נגרמו לאחת המתלוננות חתך בכתף ימין, בבטן, בזרוע וכן קרע בכבד ונקב בריאה ולמתלוננת השנייה נגרמו פצעי חתך בבטן ובחזה ופגיעה בכליה השמאלית;

בע"פ 1268/21 **מדינת ישראל נ' אבו סמרה** (פורסם בנוב, 15.7.2021) קיבל בית המשפט העליון את ערעור המאשימה על קולת העונש שהושת על הנאשמים, אחים תאומים, בעלי עבר פלילי, שהורשעו בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה והמיר את עונשם ל-72 חודשי מאסר הכולל הפעלה של מאסר מותנה בן 6 חודשים במצטבר חלף עונש של 57 חודשי מאסר הכולל הפעלה של המאסר המותנה חלקו בחופף וחלקו במצטבר. במקרה זה יצאו הנאשמים מרכב כשהם רעולי פנים ומחזיקים בסכין ובאלה, ניגשו לאטליז שבו שהה המתלונן, דקרו אותו ברגלו, היכו אותו באלה בראשו מספר פעמים עד שהאלה נשברה, ולאחר מכן דקרו אותו מספר דקירות בצוואר, בחזה, בגב, ביד ובראש, עד שהלה התמוטט ונפל. לאחר מכן נמלטו השניים מהמקום. המתלונן הוחש לבית החולים כשהוא סובל מחבלה רב מערכתית, שכללה, בין היתר, חבלה חודרת בצוואר ודימום מסיבי

ממנו, חבלה חודרת בבטן שמאל עליונה ובאמת שמאל. המתלונן נותח ואושפז בבית החולים למשך חמישה ימים;

בע"פ 7978/17 **בוסקילה נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 30.1.2018) קיבל בית המשפט את ערעורו של נאשם שהורשע בעבירות של חבלה בכוונה מחמירה, סיוע לפגיעה בנסיבות מחמירות וסיוע להחזקת סכין והמיר את עונשו ל-23 חודשי מאסר חלף 26 חודשי מאסר שהטיל עליו בית המשפט המחוזי. במקרה זה הגיע הנאשם לביתו של המתלונן יחד עם שני אחרים כשהם מזויינים באלת עץ ובסכין. כשהמתלונן יצא מביתו קרא אליו הנאשם, קילל אותו, הגביר את מהירות נסיעתו ופגע בו במטרה לגרום לו חבלה חמורה. כתוצאה מהפגיעה הועף המתלונן ונפצע באופן שטחי. המתלונן הצליח לעמוד על רגליו ולברוח מהמקום. השניים האחרים שהיו ברכב דקרו בשלב מסוים את אחיו ואת אביו של המתלונן שחשו לעזרתו ובשל כך יוחסה לנאשם אף עבירה של סיוע לאחרים לפצוע.

בשל הליך שיקומי של הנאשם ומידע מודיעיני הקשור לאירוע שהתקבל, ואשר לו הערכאה הדיונית לא נתנה משקל, החליט בית המשפט העליון לקצר את תקופת המאסר ב- 3 חודשים;

בע"פ 7781/12 **פלוני נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 25.6.2013) קיבל בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם שהורשע בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה, פגיעה בנסיבות מחמירות ושיבוש מהלכי משפט והפחית את עונשו ל-18 חודשי מאסר חלף 22 חודשי מאסר שגזר עליו בית המשפט המחוזי בשל קרבתו לגיל הקטינות. במקרה זה הנאשם הכה במהלך קטטה עם אחרים באמצעות קומקום בראשו ובפניו מתלונן ראשון ובהמשך, לאחר שהסתיים האירוע הראשון, יצא למפגש נוסף עם אותם אחרים ודקר מתלונן אחר בבטנו לאחר שזה הכה אותו בראשו באמצעות קסדת אופנוע. המתלונן הראשון נזקק לתפרים והשני נזקק לניתוח בבטנו ולאשפוז ממושך.

בע"פ 8274/13 **מדינת ישראל נ' אבו ראס** (פורסם בנבו, 12.6.2014) דחה בית המשפט את ערעור על הכרעת הדין ועל חומרת העונש של נאשם חרש-אילם שהורשע בעבירות של חבלה בכוונה מחמירה, החזקת סכין והפרעה לשוטר וקיבל את ערעור המאשימה על קולת העונש. במקרה זה הנאשם הגיע לתחנת דלק בה עבד המתלונן כשהוא מצויד בסכין מטבח ודקר אותו חמש דקירות שגרמו לשני פצעי דקירה עמוקים בגבו שחייבו אשפוז. בית המשפט העליון ציין כי בית המשפט המחוזי חרג באופן קיצוני לקולה אך המיר את עונשו לשנתיים מאסר בלבד חלף 18 חודשי מאסר בשל נסיבותיו האישיות הקשות של הנאשם (שהוא כאמור חרש-אילם), עברו הנקי, גילו הצעיר וחרטתו. יצוין, כי גם במקרה זה הנאשם הודה במיוחס לו והליך ההוכחות התמקד אך בשאלת רמת המחשבה הפלילית לנוכח היותו שתוי בעת ביצוע העבירות;

לצד זאת ישנם גם מקרים חריגים ביותר שבשל הליכי שיקום מוצלחים לא נגזרו בהם עונשי מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח כי אם בעבודות שירות..

בת"פ (מחוזית-א) 38091-08-16 **מדינת ישראל נ' צ'וזינוב** (פורסם בנבו, 7.4.2019) גזר בית המשפט המחוזי על נאשם שהורשע במסגרת הסדר טיעון בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה עונש של 9 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות לאחר שהנאשם שולב בהצלחה בהליך שיקומי. במקרה זה במסגרת קטטה בין המתלונן לנאשם ואחרים ליד מסעדה בחוף הים בה בילו ולאחר ששתו אלכוהול הכה הנאשם באגרופים ובעיטות את המתלונן בגופו ובראשו. בהמשך לאחר חילופי דברים בין הנאשם למתלונן דקר הנאשם את המתלונן עם סכין

אותה לקח מהמסעדה מספר פעמים בפלג גופו העליון. כתוצאה מכך נגרמו למתלונן שבר בידו, מספר חורים במעי הדק וקרעים בתריסריון.

בת"פ (מחוזי-חיפה) 45417-03-14 **מדינת ישראל נ' קורדי** (פורסם בנבו, 25.2.2015) גזר בית המשפט המחוזי על נאשם שהורשע במסגרת הסדר טיעון בעבירות של חבלה בכוונה מחמירה והפקרה עונש של 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות לאחר המלצה של שירות מבחן בעניינו על ענישה שיקומית. במקרה זה על רקע עימות בין הנאשם למתלונן פגע הנאשם במתלונן שהלך ברחוב באמצעות חזית רכבו. כתוצאה מהפגיעה המתלונן עף באוויר, פגע בשמשה הקדמית, ניפץ אותה, נפל על הקרקע ונגרר למרחק עד שהנאשם עצר את הרכב. כתוצאה מכך נגרמו למתלונן שברים בצלעות בית החזה, פניאומוטורקס קטן בצד שמאל ושפשופים בעכוזו בכפות ידיו ובברכו.

המאשימה הפנתה לפסיקה לתמיכה בעמדתה העונשית. עיון בפסיקה מלמד שנסיבות ביצוע העבירות באותם מקרים היו חמורות יותר מבחינת תוצאת התקיפה ושונות מבחינת הרקע שקדם לתקיפה. כך למשל, בע"פ 2056/15 **רוז'קוב נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 28.11.2016) דחה בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם שהורשע בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה והותיר על כנו עונש של 54 חודשי מאסר. במקרה זה דקר הנאשם את המתלונן באמצעות סכין מטבח בחזהו לאחר וויכוח שהתגלע ביניהם. המערער איבד את ההכרה ופונה במצב קריטי לבית החולים שם הוא נותח ואושפז בעקבות קרע בסרעפת ובכבד;

בע"פ 8144/13 **פלוני נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 10.3.2015) קיבל בית המשפט העליון את ערעורם של הנאשמים שהורשעו בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה והקל בעונשם. בית המשפט העליון העמיד את עונשו של נאשם 1, קטין על 35 חודשי מאסר ואת עונשו של נאשם 2 על 42 חודשי מאסר חלף 45 חודשי מאסר שגזר עליהם בית המשפט המחוזי. במקרה זה שני הנאשמים רדפו אחר המתלונן, תקפו אותו באמצעות כלי המסוגל לחתוך ולדקור ובמוט וכתוצאה מהתקיפה של השניים, שכללה בין היתר דקירה, המתלונן נזקק לניתוח חירום, הוא אושפז למספר ימים ונגרם לו נקב במעי;

ובע"פ 5775/14 **אבו נגימה נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 15.6.2015) דחה בית המשפט העליון את הערעור על הכרעת הדין וקיבל את הערעור על חומרת גזר הדין שהוטל על נאשם שהורשע בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה והעמיד את עונשו על 3.5 שנות מאסר חלף 5 שנות מאסר. במקרה זה חתך הנאשם את המתלונן באמצעות סכין ארוכה בלחיו כשזה היה ישוב ברכבו וחגור בחגורת בטיחות והותיר בפניו צלקת באורך 20 ס"מ. בית המשפט העליון הגדיר מעשה זה כ"מעשה תקיפה המכוון כל כולו להטיל מום ולהשחית".

בית המשפט העליון מצא להקל בעונשו של הנאשם בין היתר משום שתקיפתו את המתלונן בוצעה על רקע תקיפה של המתלונן את הנאשם עת הם היו ילדים, תקיפה אשר השאירה חותמה על הנאשם.

17. ב"כ הנאשם עתרה לחרוג ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום.

עמוד 16

סבורני שבמקרה חריג זה יש מקום לקבל עתירתה, אף אם אין מקום לחריגה משמעותית, כזו שתוביל לענישה של מאסר בדרך של עבודות שירות.

בענייננו יש מקום לחרוג ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום לנוכח המפורט בתסקירי שירות המבחן. מהתסקירים שהוגשו עולה כי הנאשם מנהל אורח חיים נורמטיבי, כי אין לו דפוסי התנהגות עבריינית או דפוסי התנהלות אלימה, כי רמת הסיכון הנשקפת ממנו היא נמוכה, כי הוא פנה לטיפול פרטי באופן עצמאי ומקפיד להגיע למפגשי הטיפול, כי הוא הורתע וכי לו מוטיבציה לשיקום. שירות המבחן המליץ בשני התסקירים שהגיש להסתפק בעונש של מאסר לריצוי בעבודות שירות וזאת לצד צו מבחן. שירות המבחן אף הבהיר בתסקיר השני כי הוא שב וממליץ להימנע מעונש של מאסר בפועל כדי לאפשר לנאשם להמשיך בהליך שיקומו.

על רקע האמור; על רקע העובדה שמדובר בנאשם שהוא לא צעיר - סב לנכדים - אשר נעדר עבר פלילי; על רקע העובדה שהנאשם בסופו של הליך לקח אחריות על מעשיו ובדין הטיעונים לעונש אף פנה למתלונן ישירות והביע צער, ואף הציע בטיעונו לשלם לו פיצוי משמעותי; על רקע התנהלותו הנורמטיבית, החיובית והתורמת לחברה משך כל חייו (כעולה מדברי עדי האופי והמסמכים הרבים שהוגשו) ועל רקע חלוף הזמן שעבר מאז נעברה העבירה, זמן שבו הנאשם לא שב להסתבך בפלילים, כי אם המשיך בעשייתו החיובית ואף השתלב בהליכי שיקום, הגעתי לכלל מסקנה לפיה ישנו "סיכוי של ממש" שהנאשם ישתקם במובן הרחב, כאמור בסעיף 40ד לחוק העונשין.

מדוע אם כן לא ניתן להיעתר לעתירת ב"כ הנאשם לחרוג עד כדי הטלת עונש של מאסר בעבודות שירות? זאת משני טעמים.

ראשית, בתסקיר המשלים עלו מספר נקודות בעייתיות אשר מקשות על היכולת לתת משקל מלא ובלעדי לשיקולי השיקום. בתסקיר זה צוין, כי גם בחלוף חצי שנה מאז החל בטיפול הפרטי הנאשם אינו עוסק בגורמי הסיכון העומדים בפניו, כי הרושם הוא שהטיפול הפרטי אינו תורם באופן מספק להפחתת המסוכנות, כי הנאשם מציג עמדה קורבנית במידת מה, כי הוא ממשיך להעמיד עצמו במצבי סיכון, מצוי בקשרים שוליים וכי הוא לא מעמיק בהשלכות בחירותיו.

שנית, חומריתה של העבירה שעבר הנאשם מקשה אף היא לתת בלעדיות לשיקולי השיקום. שיקול זה הוא אינו חזות הכל, וודאי בעבירות חמורות, ויש לתת לו ביטוי לצד שיקולים נוספים (רע"פ 8353/22 **אגאבריה נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו, 11.12.2022], פסקה 9).

כזכור, חרף הערות אלו שב שירות המבחן בסופו של התסקיר המשלים על המלצתו להסתפק במאסר שירוצה בעבודות שירות. המלצת שירות המבחן כשמה כן היא- המלצה - שבית המשפט לא מחויב לה חרף חשיבותה. כידוע השיקולים ששוקל שירות המבחן מתמקדים בנאשם ובשיקומו בעוד שבית המשפט אמון על בחינת שיקולים רחבים מאלו דוגמת גמול והרתעה, ולכן לבית המשפט הפררוגטיבה שלא לקבל ההמלצה העונשית של שירות המבחן.

18. לסיכום שאלת החריגה ממתחם העונש ההולם והעונש שיש להטיל על הנאשם אומר זאת.

הנאשם עבר עבירת חבלה בכוונה מחמירה אשר ככלל מצדיקה קביעת מתחם עונש הולם של מאסר בפועל ממש לתקופה ממושכת; בעניינו מצאתי לקבוע מתחם מקל מהמקובל בגזרה זו של עבירות בנסיבות דומות בעיקר על רקע הסיבה החריגה שהביאה את הנאשם לעבור את העבירה;

הנאשם לא עבר עד כה כל הליך טיפולי משמעותי ויוצא דופן באיכותו או במשכו ולא ניתן לומר שהוא השתקם באופן שמצדיק חריגה משמעותית ממתחם העונש ההולם;

בעניינו של הנאשם קיימות אינדיקציות המלמדות על כך שיש סיכוי של ממש שזה ישתקם בעתיד;

נדמה כי אף המאשימה הכירה בחריגות המקרה ולכן טענה למתחם שונה ועתרה לעונש מקל מזה להם היא עותרת על דרך כלל בנסיבות דומות;

הואיל והאינדיקציות לשיקום בעניינו של הנאשם אינן מובהקות, גם מידת הסטייה ממתחם העונש ההולם לא צריכה להיות משמעותית. דהיינו, יש צורך לשמור על יחסי גומלין בין טיב השיקום למידת הסטייה ממתחם העונש ההולם. כטיב השיקום כך מידת הסטייה ממתחם העונש ההולם, והכל גם באספקלריה של העבירה שנעברה על נסיבות ביצועה (ראו למשל ההבחנה הקיימת בין עבירות חמורות לעבירות שאינן חמורות לעניין האפשרות לחרוג ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום כאמור בסעיפים 40ד(א) ו-ו(ב) לחוק העונשין).

19. מן האמור עולה שיש מקום לחרוג ממתחם העונש ההולם לקולה, אך עדיין יש להשית על הנאשם עונש של מאסר בפועל. בית המשפט העליון הבהיר לא פעם כי גם מקום בו מוצא בית המשפט לחרוג ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום אין הדבר משליך בהכרח על שלילת אפשרות השתת עונש של מאסר בפועל וזאת וגם בשים לב לחומרת המעשים. בעניין זה ראו למשל ע"פ 826/19 יונג נגד מדינת ישראל (פורסם בנבו, 21.11.2019); ע"פ 8915/18 מועזיז נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 25.07.2019) פסקאות 14-16.

20. לקראת סיום אבקש להדגיש כימודע אני לכך שעונש המאסר עליו החלטתי הוא קל מזה שנכון ומקובל להטיל בגין מקרים דומים. יחד עם זאת, בחינה קונקרטיית של ה"מעשה" (על סיבתו) ושל ה"עושה", לרבות סיכויי שיקומו הובילוני לתוצאה שתפורט להלן. כידוע, שיטתנו המשפטית דוגלת בעקרון הענישה האינדיבידואלית. סבור אני כי אין לחשוש כי גישה מקלה במקרה המתאים תשלח מסר שגוי. בעניין זה, ראו בין היתר ע"פ 433/89 אטיאס נגד מדינת ישראל (פורסם בנבו, 3.10.1989), פסקה 8.

21. לאור כל האמור לעיל, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 20 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי המעצר.

עמוד 18

ב. 12 חודשי מאסר על תנאי, למשך 3 שנים מיום השחרור מן המאסר, שהנאשם לא יעבור עבירת אלימות מסוג פשע.

6 חודשי מאסר על תנאי, למשך 3 שנים מיום השחרור מן המאסר, שהנאשם לא יעבור עבירת אלימות מסוג עוון.

ג. פיצוי בסך של 50,000 ₪ למתלונן. הפיצוי ישולם בתוך שנה מהיום.

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 יום.

ניתן היום, כ"ו שבט תשפ"ד, 05 פברואר 2024, במעמד הצדדים.